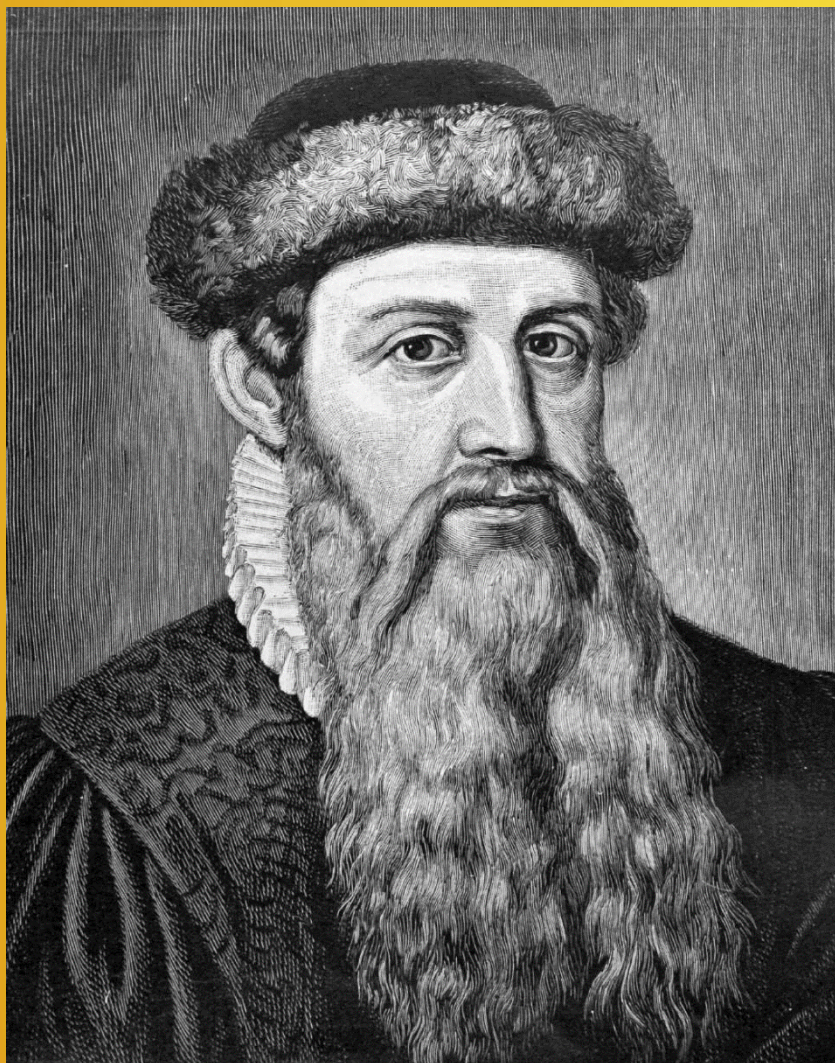

Dějiny vědy a techniky I

5. Věda a technika mezi středověkem a novověkem

Tomáš Kučera

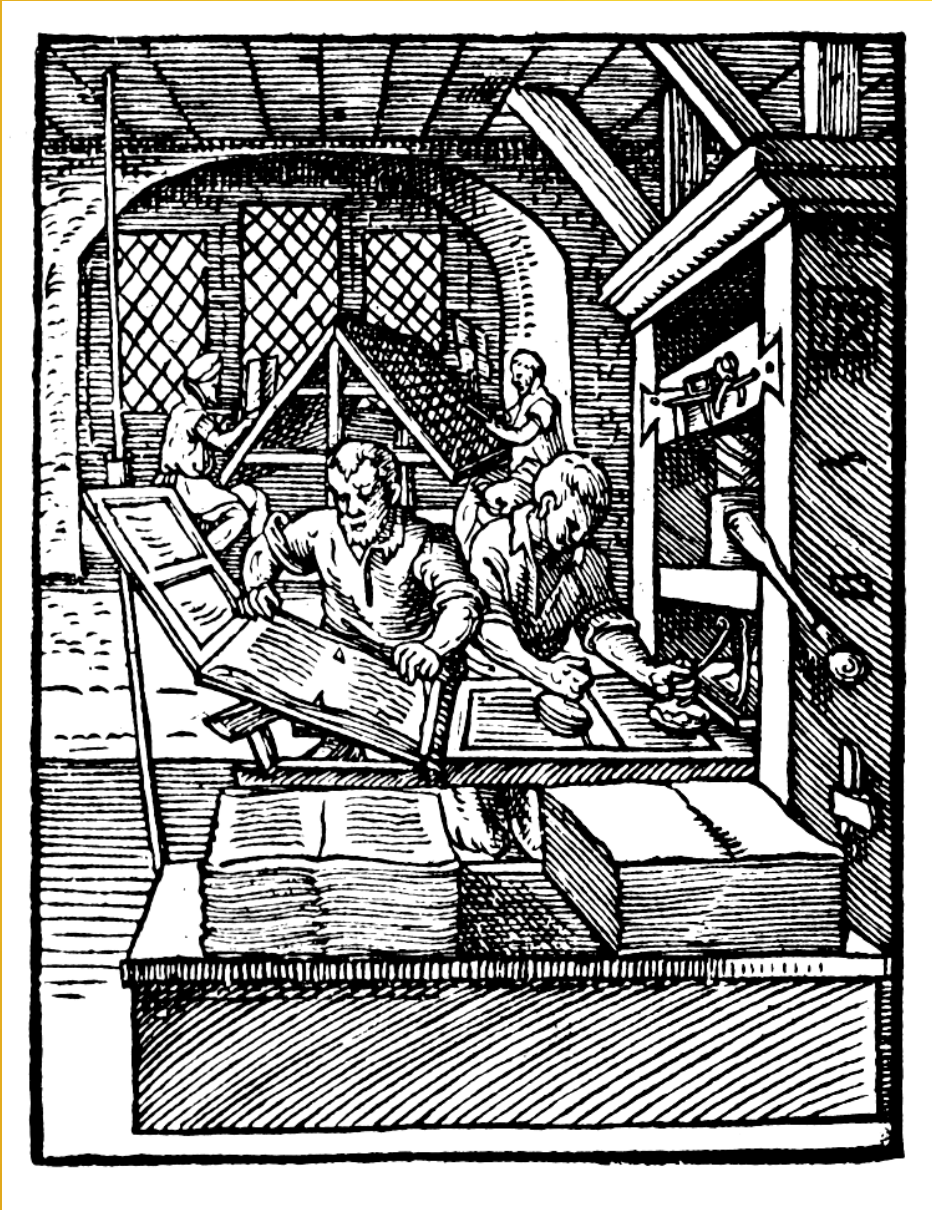
DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

**Johannes Gensfleisch, řečený
Gutenberg (1397/1400–1498)**

- vynálezce knihtisku
- tiskařská dílna (15. stol., 1568)
- sazba z **kovových liter**
- Gutenbergova **Bible** (42 řádky)
- 95 tezí **Martina Luthera**

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

AMORE ET STUDIO ELUCIDANDAE
ueritatis haec subscripta disputabunt Vuittenbergæ, Præsidente
R. P. Martino Luther, Artium & S. Theologiae Magistro, eius-
demq; ibidem lectore Ordinario. Quare petit ut qui non pos-
sunt uerbis praesentes nobiscum disceptare, agant id literis ab-
sentes. In nomine domini nostri Iesu Christi. Amen.

- i Ominus & Magister noster Iesus Christus, di-
cendo poenitentiam agite &c. omnem uitam si-
delium, poenitentiam esse uoluit.
- ii Quod uerbum poenitentia de poenitentia sacra-
mentali (i. confessionis & satisfactionis quae
sacerdotum ministerio celebratur) non po-
teat intelligi.
- iii Non tamen solum intedit interiorē; immo interior nulla est, nisi
foris operetur uarias carnis mortificationes.
- iiii Manet itaq; poena donec manet odium sui (i. poenitentia uera
intus) scilicet usq; ad introitum regni caelorum.
- v Papa non uult nec potest, ullas poenas remittere; praeter eas,
quas arbitrio uel suo uel canonum imposuit.
- vi Papa non potest remittere ullam culpam, nisi declarando & appro-
bando remissam a deo. Aut certe remittendo casus referuatos
sibi, quibus contemptis culpa profus remaneret.
- vii Nulli profus remittit deus culpam, quia simul cum subiiciat
humilitatem in omnibus sacerdoti suo uicario.
- viii Canones poenitentiales solum uiuentibus sunt impositi; nihilq;
moriens, secundum eosdem debet imponi.
- ix Inde bene nobis facit spiritus sanctus in Papa; excipiendo in su-
is decretis semper articulum mortis & necessitatis.
- x In docte & male faciunt sacerdotes ij, qui morientis poenitentias
canonicas in purgatorium referunt.
- xi Zizania illa de mutanda poena Canonica in poenam purgato-
rij, uidentur certe dormientibus Episcopis seminata.
- xii Olim poena canonica non potest, sed ante absolutionem impo-
nebantur, tanquam tentamenta uerae contritionis.

DISPVATIO DE VIRTUTE INDVLGEN.

- xij Moriens, per mortem omnia soluunt, & legibus canonum mor-
tui tam sunt, habentes iure carum relaxationem.
- xiii Imperfecta sanitas seu charitas morituri, necessario secum fert
magnum timorem, tantoq; maiorem, quanto minor fuerit ipsa.
- xv Hic timor & horror, satis est, se solo (ut alia taceam) facere poe-
nam purgatorij, cum sit proximus desperationis horror.
- xvi Videntur, infernus, purgatorium, caelum differre; sicut despe-
ratio, prope desperatio, securitas differunt.
- xvii Necessarium uidetur animabus in purgatorio sicut minui hor-
rorem, ita augeri charitatem.
- xviii Nec probatum uidetur ullis, aut rationibus, aut scripturis, quod sint
extra statum meriti seu augendae charitatis.
- xix Nec hoc probatum esse uidetur, quod sint de sua beatitudine certae
& securae, saltem omnes, licet nos certissimi simus.
- xx Igitur Papa per remissionem plenariam omnium poenarum, non simpli-
citer omnium intelligit, sed a seipso tantummodo impositarum.
- xxi Errant itaque indulgentiarum praedicatores ij, qui dicunt per Pa-
pae indulgentias, hominem ab omni poena solui & saluari.
- xxii Quia nullam remittit animabus in purgatorio, quia in hac uita
debuissent secundum Canones soluere.
- xxiii Si remissio ulla omnium omnino poenarum potest alicui dari; certum
est eam non nisi perfectissimis, i. paucissimis dari.
- xxiiii Falli ob id necesse est, maiorem partem populi; per indifferentem
illam & magnificam poenae soluta promissionem.
- xxv Qualem potestatem habet Papa in purgatorio generaliter talē habet
quilibet Episcopus & curatus in sua diocesi, & parochia specialiter.
- i Optime facit Papa, quod non potestate clauis (quam nullam habet)
sed per modum suffragij, dat animabus remissionem.
- ii Homines praedicant, qui statum, ut factus nūmus in cistam en-
nerit, euolare dicunt animam.
- iii Certum est nūmo in cistam tinniente, augeri quæstum & auari-
ciam posse; suffragium autem ecclesiae est in arbitrio dei solus.
- iiii Quis scit si omnes animae in purgatorio uelint redimi, sicut de
sancto Severino & paschali factum narratur?
- v Nullus securus est de ueritate suae contritionis; multo minus

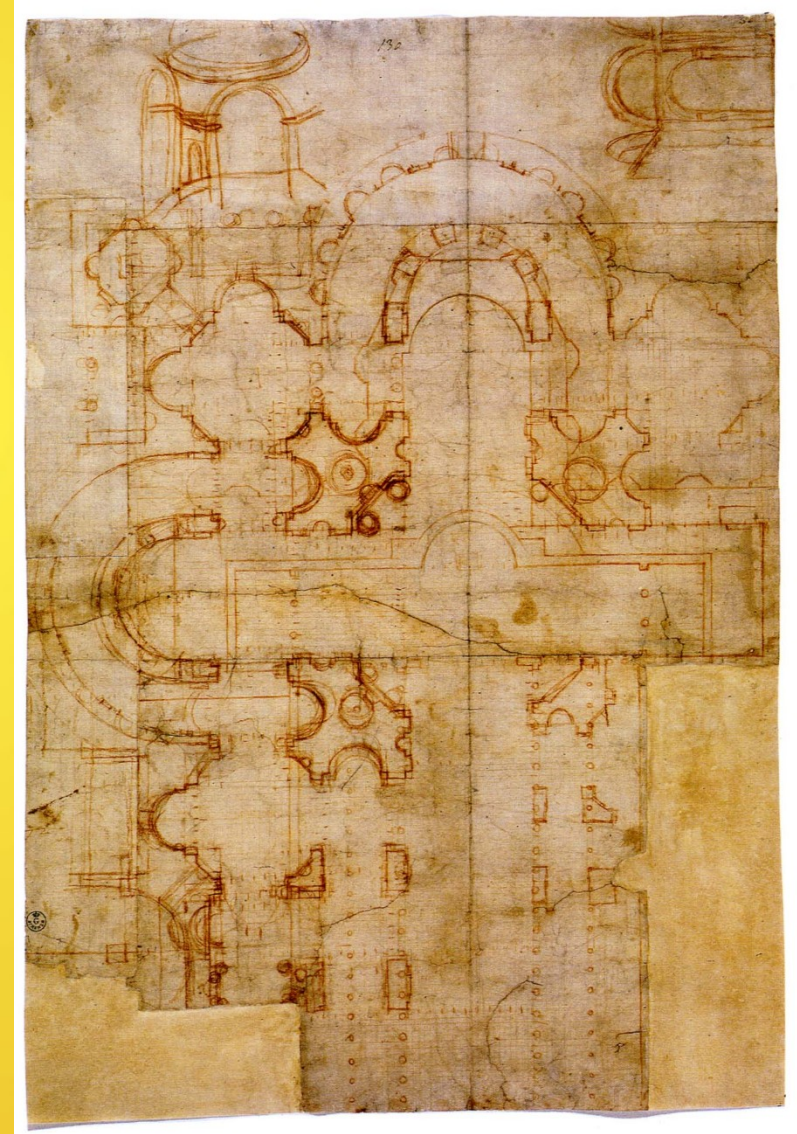
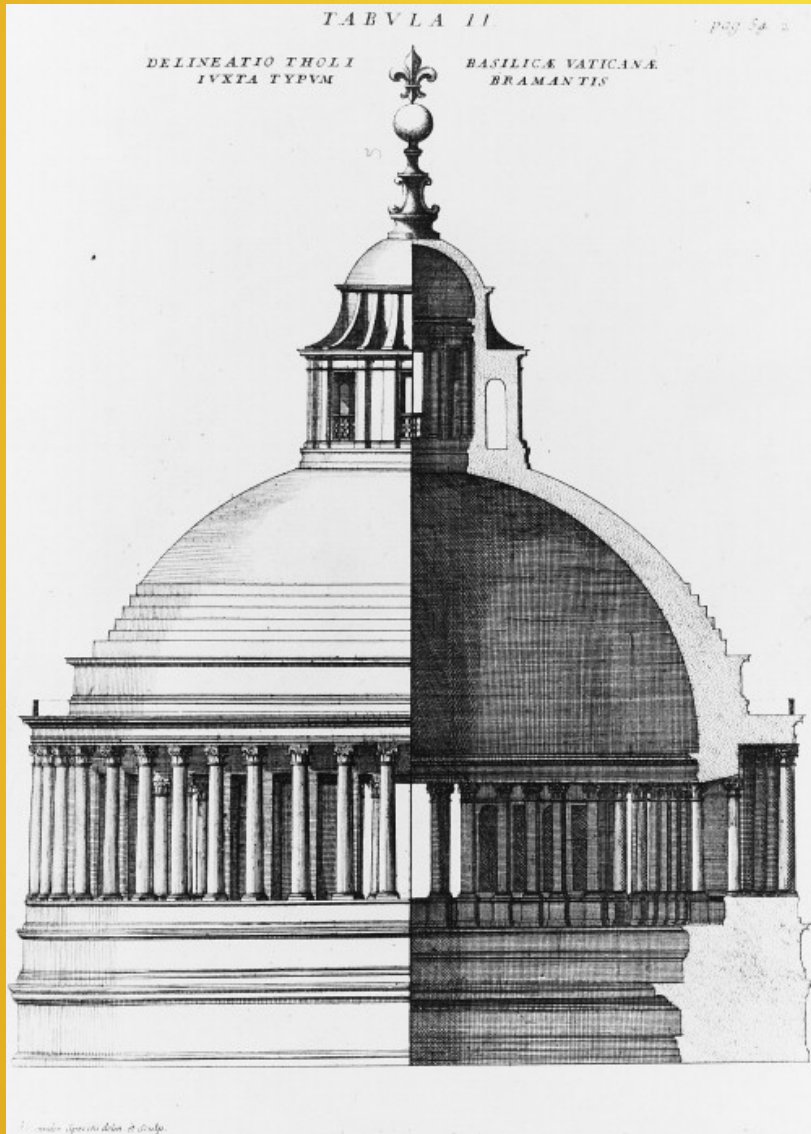
DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

**Donato di Angelo di Pascuccio,
řečený Bramante (1444–1514)**

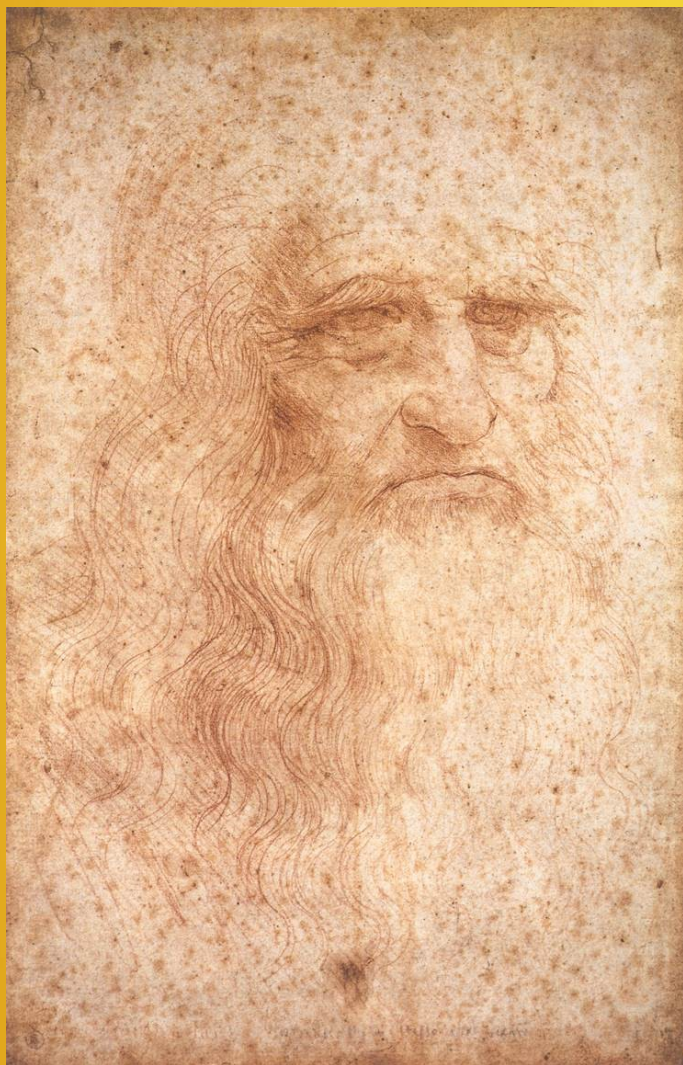
- italský architekt a malíř
- dobový plán budovy Bramanta
- bazilika sv. Petra v Římě

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

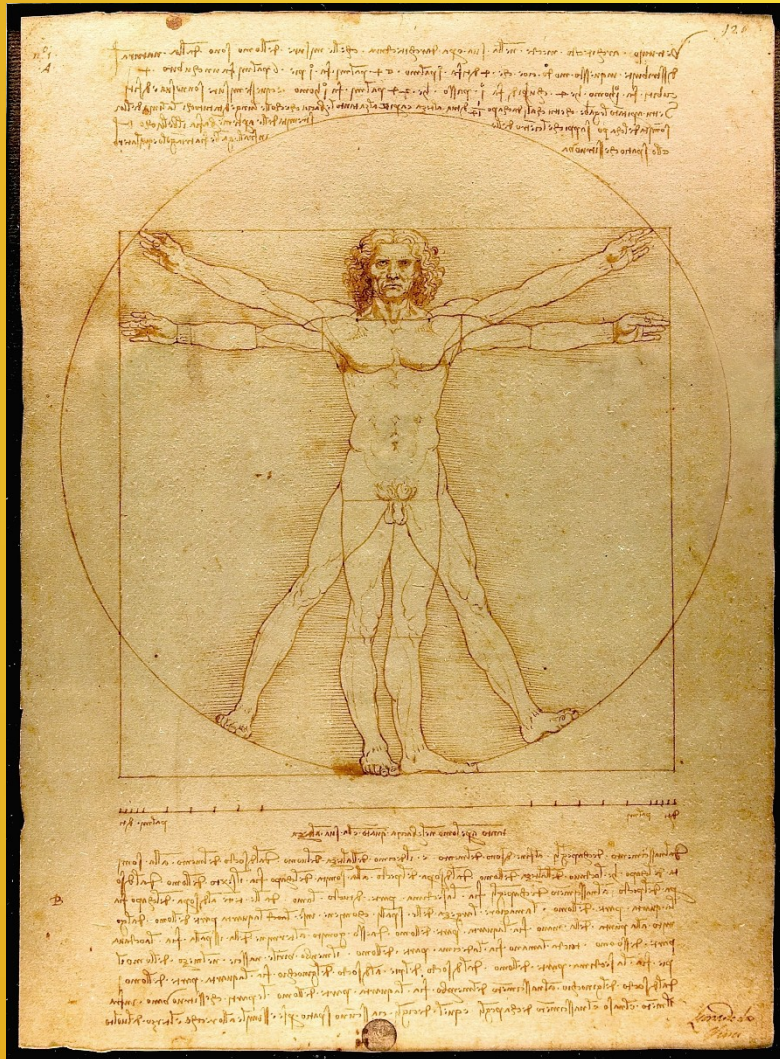

Leonardo da Vinci (1452–1519)

(rod. jm. **Leonardo di ser Piero**)

- malíř, sochař, architekt, přírodovědec, hudebník, spisovatel, vynálezce, konstruktér
- výtvarné dílo: **La Gioconda** (Mona Lisa, Louvre), **Dáma s hranostajem** (Krakov), **Poslední večeře** (Milán)
- technické dílo: stavby budov, **kanálů**; návrhy **obrněného vozu**, potápěčského **skafandru** s dýchacím přístrojem, **padáku** nebo **helikoptéry**...

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

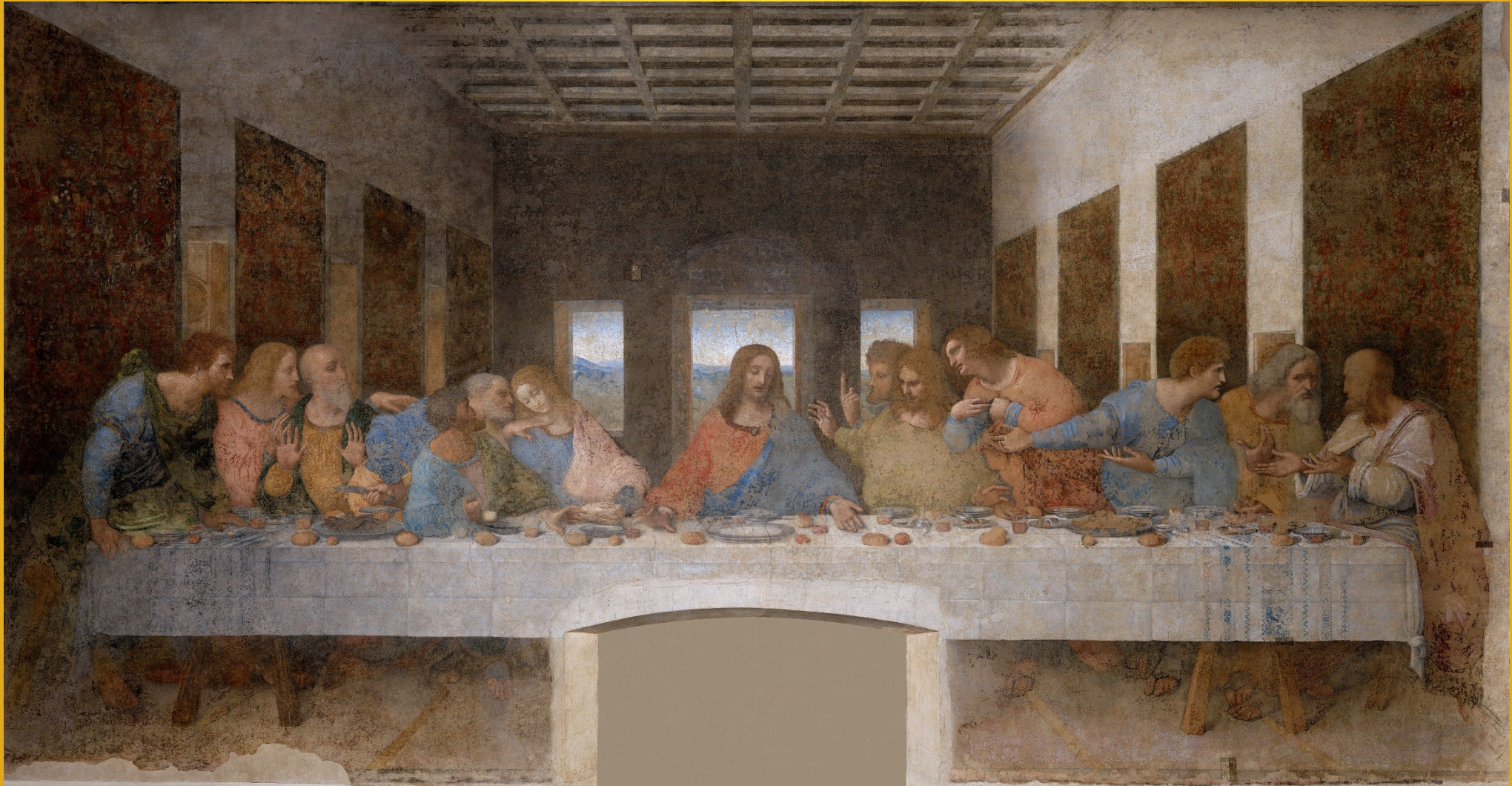

di Leonardo da Vinci

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

Albrecht Dürer (1471–1528)

- německý malíř, grafik a teoretik umění
- **vlastní portréty** – malba (*Alte Pinakothek*, Mnichov, 1500), kresba (věk 13 let), dřevořez **nosorožce** (1515, Lisabon)
- **Růžencová slavnost** (1506, Benátky, dnes Národní galerie, Praha)
- vědecké ilustrace: **akvarel zajíce** (1502), **velký drn** (1503)

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

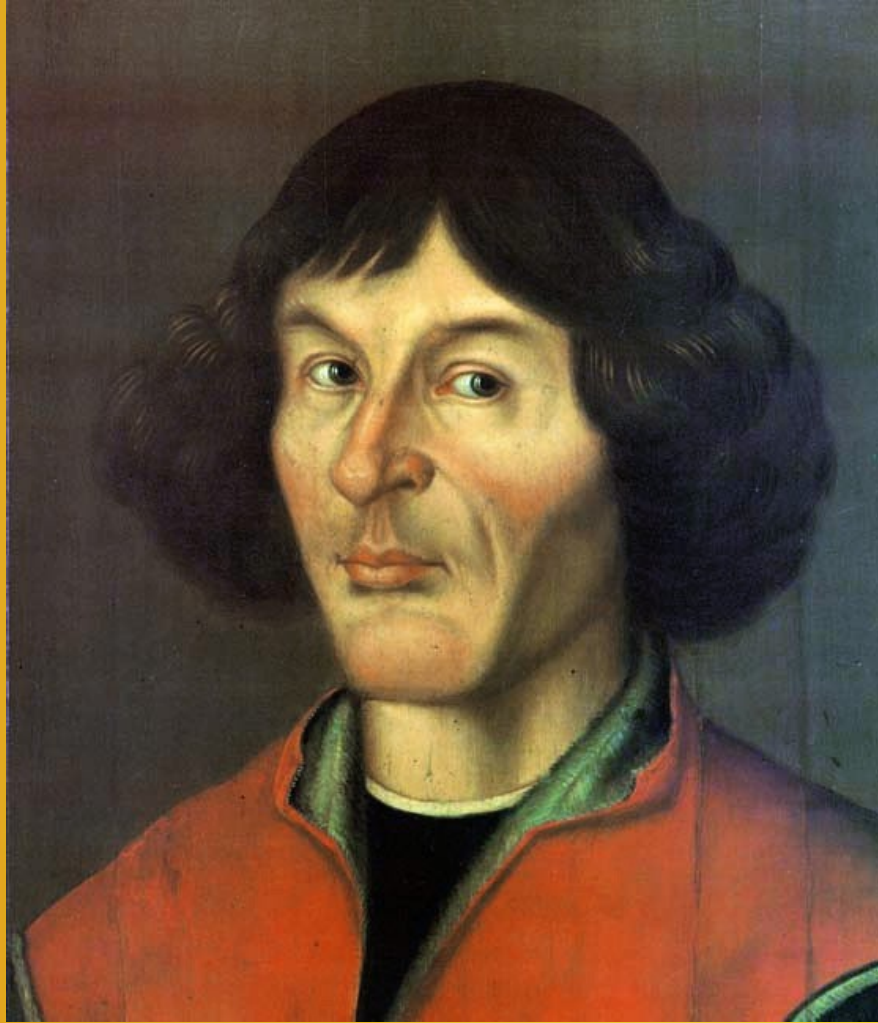

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

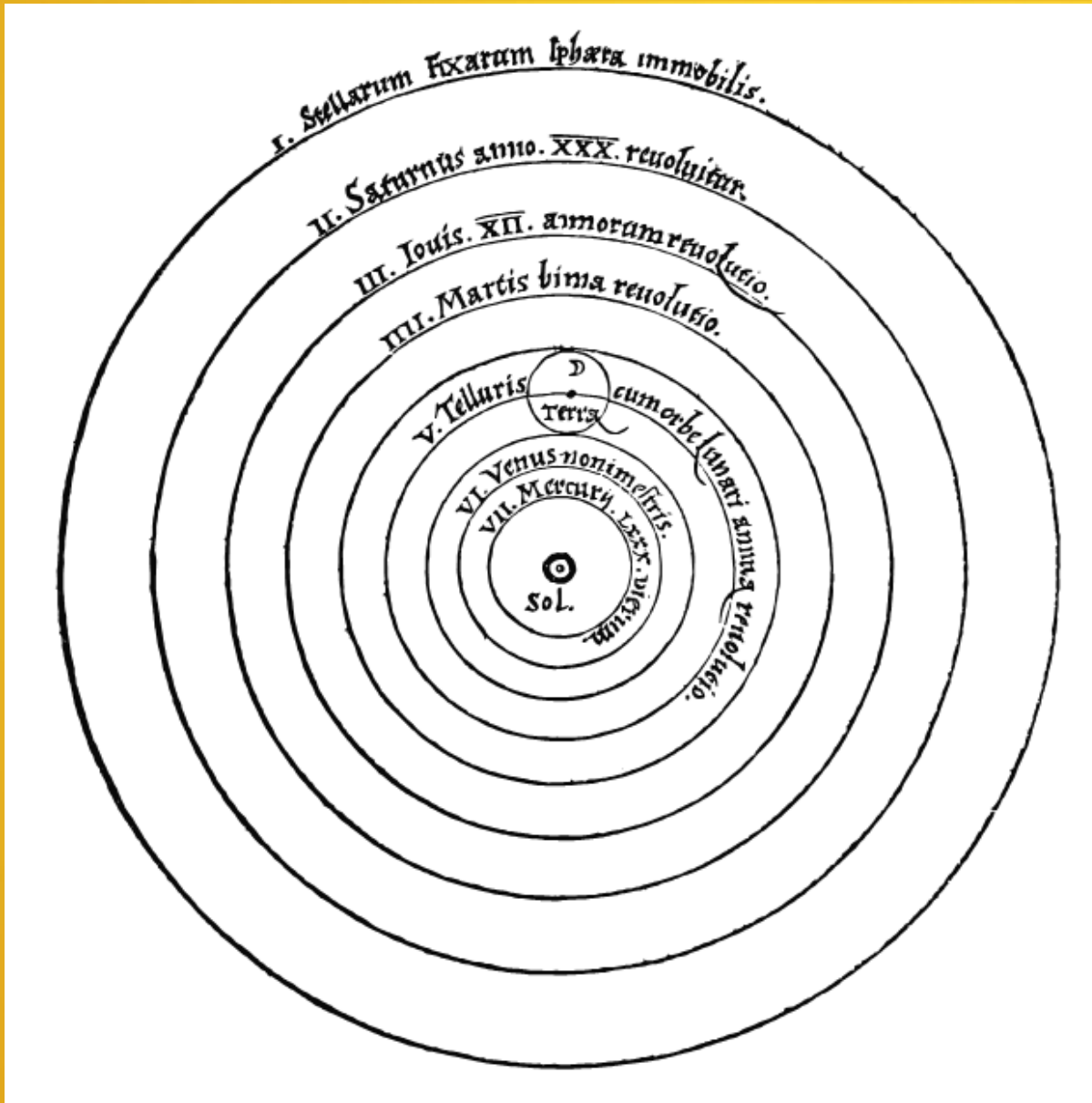
DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

Mikuláš Koperník (1473–1543)

- polský **astronom**, matematik, právník, stratég a lékař
- římskokatolický **duchovní**
- tvůrce tzv. **heliocentrické** („sluncestředné“) **teorie**

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

Ny Copernicus

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni (1475–1564)

- **sochař**, architekt, malíř, básník
- dílo: **kupole** baziliky **sv. Petra** (projekt 1547–1564), sousoší ***Pieta*** ve svatopetrském dómu (1498–1500)
- freska ***Poslední soud*** na stěně **Sixtinské kaple** ve Vatikánu (1536–1543)
- mramorová **socha *David*** ve Florencii, 1504

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

M. Schelapno

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

DVT I/5 – Mezi středověkem a novověkem

Paracelsus (1493–1541)
(**Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim**)

- **alchymista, astrolog, lékař**
- **kvůli svým reformám medicíny zvaný „Luther mezi lékaři“**
- **Paracelsův honosný náhrobek v Salzburgu**

DVT I/5 – Mezi středověkem

ověkem

